

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРІ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

**Global
Communities**
Partners for Good

БЮДЖЕТ ДЛЯ

ГРОМАДЯН

2019

**НОВОПРАЗЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА**

Щиро вітаю всіх мешканців громади!

До бюджетного процесу можуть долучитись усі мешканці громади, які хочуть знати, бачити, розуміти, приймати участь у формуванні та розподілі місцевого бюджету.

І тому, запрошуємо всіх мешканців громади долучатися до бюджетного процесу, ініціювати власні проекти, співпрацювати між собою й контролювати їх реалізацію.

Керівник фінансово-економічного відділу
Гуленко Тарас Григорович

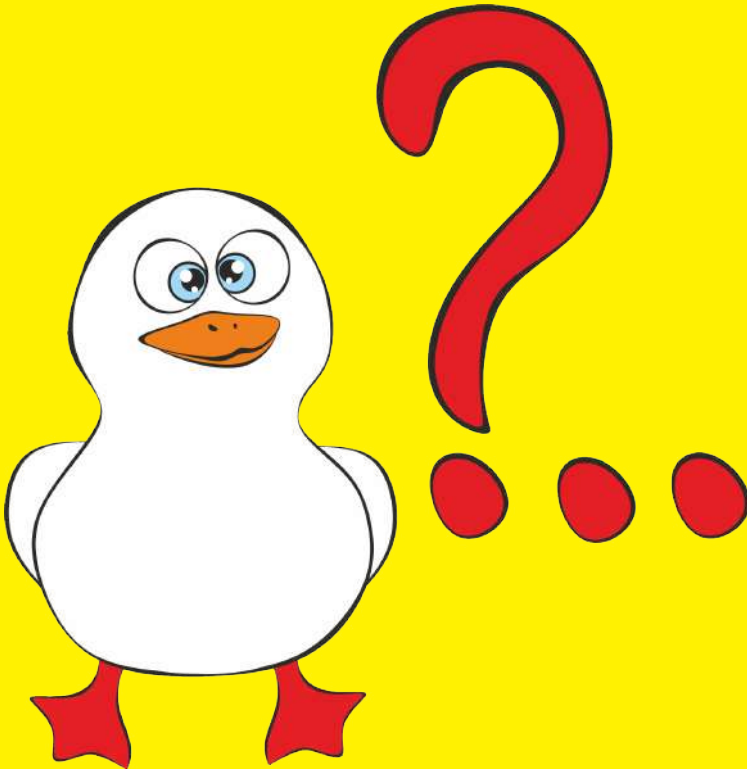
ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратимо. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державною. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними та комунальними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Крім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ?

ЛИПЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки. **Як долучитись:**

- ▶ Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- ▶ Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місяця масового збору людей;
- ▶ Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

СІЧЕНЬ – 15 БЕРЕЗНЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік. **Як долучитись:**

- ▶ Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- ▶ Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- ▶ Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

ТРАВЕНЬ – ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік. **Як долучитись:**

- ▶ Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- ▶ Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- ▶ Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД – 25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- ▶ Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- ▶ Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- ▶ Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- ▶ Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ – ГРУДЕНЬ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету. **Як долучитись:**

- ▶ Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- ▶ Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ?

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

НАСЕЛЕННЯ ГРОМАДИ:

РОЗПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ГАЛУЗЯМИ:

ЗЕМЛЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ
32133 Га

СТАН
ДОРІГ:

ПРОТЯЖНІСТЬ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ
КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ – 25,37 КМ

ПРОТЯЖНІСТЬ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ
ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ – 56,85 КМ

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ?

Бачення громади в майбутньому та пріоритети розвитку визначені Стратегією розвитку Новопрязької селищної об'єднаної територіальної громади на 2019-2028 роки:

Інвестиційно приваблива самодостатня громада з великою кількістю підприємств, які успішно працюють, забезпечуючи мешканців громади робочими місцями та наповнюють місцевий бюджет;

Сучасна, комфортна, чиста, освітлена, квітуча громада з гарними дорогами та розвинутою інфраструктурою, де живуть заможні, духовно багаті, розумні, красиві та здорові люди;

Багатолюдна і безпечна громада, яка дбає про фізичний та духовний розвиток прийдешніх поколінь.

ПРІОРИТЕТАМИ РОЗВИТКУ НАШОЇ ГРОМАДИ НА НАЙБЛИЖЧІ 10 РОКІВ Є:

- Пріоритет 1:** Розвиток дорожньої інфраструктури;
- Пріоритет 2:** Удосконалення системи водопостачання і водовідведення;
- Пріоритет 3:** Створення системи управління твердими та рідкими побутовими відходами;
- Пріоритет 4:** Створення спроможної мережі для надання якісних освітніх та медичних послуг;
- Пріоритет 5:** Розвиток інфраструктури для здорового та змістовного дозвілля мешканців;
- Пріоритет 6:** Створення умов для залучення інвестицій;
- Пріоритет 7:** Покращення можливостей для розвитку малого та середнього бізнесу;
- Пріоритет 8:** Створення системи спортивного та культурного виховання дітей та молоді;
- Пріоритет 9:** Підвищення рівня безпеки на території громади;
- Пріоритет 10:** Екологічне благополуччя громади.

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Кошти в бюджет громади йдуть з двох основних джерел – від держави (субвенції, дотації) та від громади (власний заробіток громади). Кошти від держави спрямовуються на забезпечення надання освітніх послуг, медичних, інших функцій держави. Більшу частину надходжень громада отримує з власних доходів, які складаються з податкових та неподаткових надходжень.

Основними джерелами наповнення місцевого бюджету є надходження коштів від сплати місцевих податків і зборів. Після добровільного об'єднання громад до бюджету ОТГ надходять кошти від сплати податку з доходів фізичних осіб (ПДФО). Із запланованого обсягу податкових надходжень на 2019 рік ПДФО становить дещо більше половини власних надходжень загального фонду селищного бюджету.

Виходячи з цього, для подальшого розвитку важливо отримувати офіційний дохід, тоді у громади буде можливість покращувати комфортність проживання для кожного мешканця.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

ДОХОДИ
БЮДЖЕТУ
У 2019 РОЦІ

ВЛАСНІ
ДОХОДИ
33598,9
ТИС. ГРН

ТРАНСФЕРТИ
20867,6
ТИС. ГРН

54466,5
ТИС. ГРН

ВЛАСНІ ДОХОДИ
ГРОМАДИ
У 2019 РОЦІ:
33598,9 ТИС. ГРН

ТРАНСФЕРТИ:

20867,6
ТИС. ГРН

=

БАЗОВА ДОТАЦІЯ:

2517,9 ТИС. ГРН

ОСВІТНЯ
СУБВЕНЦІЯ:

12237,9 ТИС. ГРН

МЕДИЧНА
СУБВЕНЦІЯ:

6111,8 ТИС. ГРН

Власні доходи громади	Сума, тис. грн
Податкові надходження (всього)	32949,7
Податок на доходи фізичних осіб	16980
Податок на прибуток підприємств	5
Акцизний податок	661,9
Рентна плата	5
Податок на майно	7500,2
Єдиний податок	7753,6
Екологічний податок	44
Неподаткові надходження (всього)	649,2
Доходи від власності та підприємницької діяльності	2,2
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	370,6
Власні надходження бюджетних установ	276,4

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ?

Гроші з бюджету громади витрачаються на забезпечення усіх сфер її життєдіяльності - освіта, медицина, житлово-комунальне господарство, соціальний захист та на функціонування апарату ради. Найбільше коштів витрачається на утримання закладів освіти та установ, які обслуговують жителів громади, у вигляді субвенцій. Сума субвенцій становить 55,5 % від загальної суми видатків. На розвиток та утримання житлово-комунального господарства заплановані кошти в обсязі 13% від загальної суми видатків.

З БЮДЖЕТУ ГРОМАДИ ФІНАНСУЮТЬСЯ:

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ ЗА ГАЛУЗЯМИ

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ З БЮДЖЕТУ:

СОЦІАЛЬНИЙ
ЗАХИСТ ТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

387,5
ТИС. ГРН

ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНЕ
ГОСПОДАРСТВО

7165,8
ТИС. ГРН

ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА І
СПОРТ

52
ТИС. ГРН

МІСЦЕВА
ПОЖЕЖНА
ОХОРОНА

1278
ТИС. ГРН

СУБВЕНЦІЇ
МІСЦЕВОГО
БЮДЖЕТУ

11877,7
ТИС. ГРН

СУБВЕНЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТУ

18349,7
ТИС. ГРН

КУЛЬТУРА
І МИСТЕЦТВО

2168,2
ТИС. ГРН

УПРАВЛІННЯ
ГРОМАДОЮ

7206,6
ТИС. ГРН

ДОШКІЛЬНА
ОСВІТА

5317
ТИС. ГРН

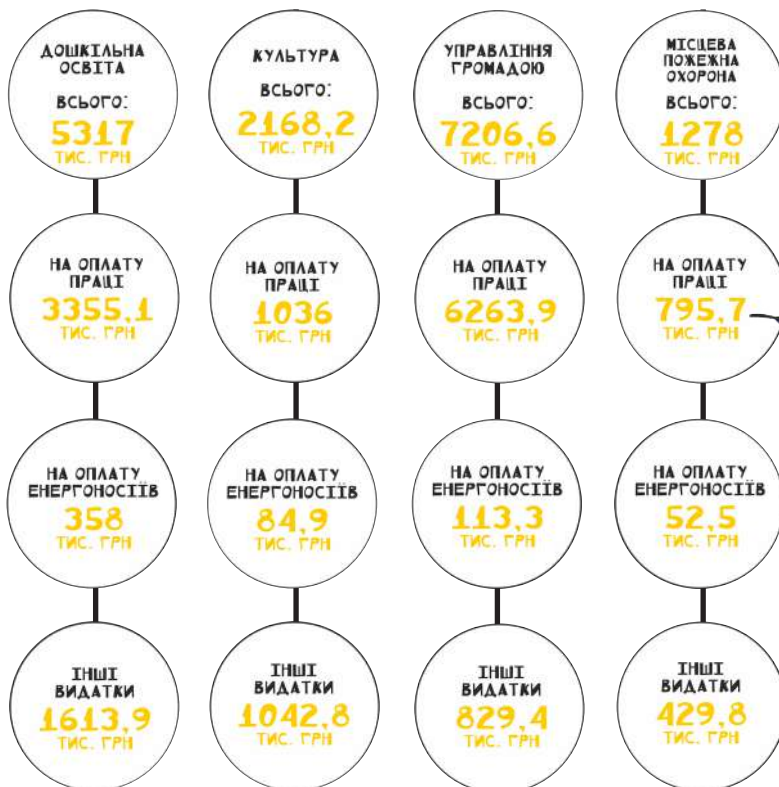
ІНШІ
ВИДАТКИ

664
ТИС. ГРН

ВСЬОГО:
54466,5
ТИС. ГРН

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ:

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ:

Загальноосвітній заклад	Кількість учнів	Всього видатків на заклад, тис. грн	Видатки на одного учня, тис. грн
ДНЗ «Сонечко»	42	1355,8	32,3
ДНЗ «Журавлик»	25	830,3	33,2
ДНЗ «Рукавичка»	103	2327,5	22,6
ДНЗ «Рушничок»	24	803,4	33,5

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

З метою розвитку дорожньої інфраструктури з бюджету розвитку направлені кошти на капітальний ремонт дороги та освітлення вулиць.

З метою удосконалення системи водопостачання і водовідведення передбачено капітальний ремонт водопровідної мережі на території громади.

Для створення системи управління твердими та рідкими побутовими відходами та розвитку інфраструктури довілля передбачено встановлення сміттєвих баків, лавочок, зупинок та дитячих майданчиків.

ФІНАНСУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ГРОМАДИ:

ПРІОРИТЕТ

1

Розвиток дорожньої інфраструктури:

На поточний та капітальний ремонт доріг виділено 2138,6 тис. грн
На виготовлення та встановлення зупинок – 40,0 тис. грн
На реконструкцію вуличного освітлення – 1729,9 тис. грн
Капітальний ремонт дороги в с. Пантазіївка - 972,6 тис. грн

ПРІОРИТЕТ

2

Удосконалення системи водопостачання і водовідведення:

На поточний та капітальний ремонт водопровідної мережі – 721,0 тис. грн
Капітальний ремонт систем водопостачання – 490 тис. грн

ПРІОРИТЕТ

3

Створення системи управління твердими та рідкими побутовими відходами:

Виділено кошти на придбання та встановлення сміттєвих контейнерів у розмірі 384,8 тис. грн

ПРІОРИТЕТ

4

Розвиток інфраструктури для здорового та змістовного дозвілля мешканців:

На встановлення лавочок та дитячих майданчиків 389,0 тис. грн
Встановлення сміттєвих баків – 199,9 тис. грн

ПРІОРИТЕТ

5

Створення системи спортивного та культурного виховання дітей та молоді.

На ремонт будинків культури та виготовлення проектно-кошторисної документації – 500,0 тис. грн
Придбання для будинку культури оргтехніки та аудіоапаратури – 56 тис. грн
Придбання для установ дошкільної освіти спортивного обладнання, морозильної камери та проектору – 120 тис. грн

Також Новопрязька селищна рада перераховує кошти Знам'янському та Олександрійському районним бюджетам задля того, щоб мешканці мали змогу користуватись послугами медичних закладів, Територіального центру, Центру соціальних служб для дітей сім'ї та молоді, Управління соціального захисту населення.

<i>Розшифровка трансфертів</i>	<i>Олександрійський р-н, грн</i>	<i>Знам'янський р-н, грн</i>
Школи	17 448 190	1 000 000
<i>з них за рахунок освітньої субвенції</i>	<i>12 237 900</i>	
Будинок творчості	1 505 530	89 970
методичний кабінет відділу освіти		52 390
бухгалтерія відділу освіти		18 080
Музична школа	1 750 830	
Допомога дітям-сиротам	7 240	1 810
Центральна районна лікарня	6111800	
<i>з них за рахунок медичної субвенції</i>	<i>6111800</i>	
Первинна медична допомога населенню, що надається центрами первинної медичної (медико-санітарної) допомоги	3 33 920	
Надання інших пільг окремим категоріям громадян відповідно до законодавства (ветерани, ЧАЕС)	340	
Надання пільг окремим категоріям громадян з оплати послуг зв'язку	970	
Компенсаційні виплати на пільговий проїзд автомобільним транспортом окремим категоріям громадян	205 000	
Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян на залізничному транспорті	10 890	
Терцентр	542 950	92 830
Утримання та забезпечення діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	141 420	9 400
Оздоровлення та відпочинок дітей	23 520	
Соціальне забезпечення (управління соціального захисту)	34 300	13 200
Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення (стипендії, допомоги, пільги)	8 710	
Забезпечення діяльності бібліотек	558 230	90 210
Проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з олімпійських видів спорту	22 300	
Проведення навчально-тренувальних зборів і змагань з неолімпійських видів спорту	4 980	
ДЮСШ «Колос»	111 760	36 610
Всього:	28 822 880	1 404 500

ЯК ПОДАТИ СВОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ДО БЮДЖЕТУ?

ДЛЯ ЦЬОГО ОПИШІТЬ ІСНЮЮЧУ ПРОБЛЕМУ ГРОМАДИ
ТА ЗАПРОПОНУЙТЕ ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ ЗА ФОРМОЮ:

Новопразька селищна рада

П.І.Б. _____

Адреса _____

Контактний телефон _____

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ 2020 року

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема _____

Ця проблема зачіпає інтереси _____

Вирішити цю проблему можна шляхом _____

Прошу вас розглянути можливість включення до бюджету Новопразької ОТГ 2020 витрати на:

Підпис

ЯК ПОДАТИ ПРОПОЗИЦІЇ?

Адреса: вул. Центральна, 14, смт Нова Прага,
Олександрійський район, Кіровоградська область, 28042
Контактний номер телефону: +38(05235) 6-11-37

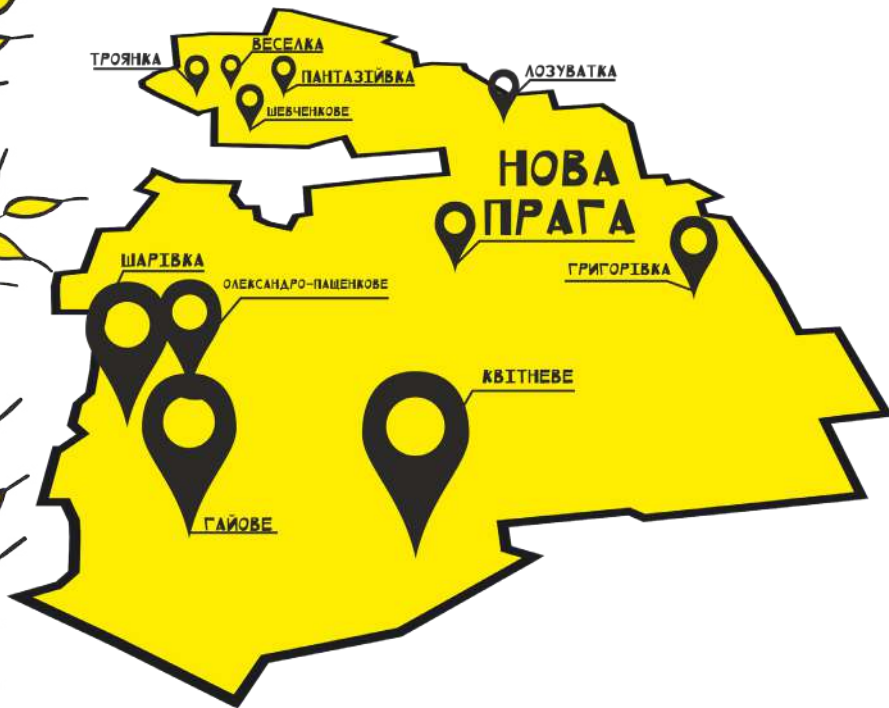
Hofu

Kiparu

НОВОПРАЗЬКА ОТГ

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Адреса: вул. Центральна, 14, смт Нова Прага,
Олександрійський район, Кіровоградська область, 28042

Контактний номер телефону: +38(05235) 6-11-37

E-mail: novapragarada@ukr.net

Сайт: www.novapragarada.gov.ua

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених штатів.

Наклад 1000 примірників